

RAZPRAVLJAJTE O TEZI, DA JE ŠOLA IDEOLOŠKI APARAT DRŽAVE

Šola je družbena organizacija, ki ima določen kurikulum in norme. Namenjena je prenašanju oziroma posredovanju znanja od učitelja, kot pooblaščenega prenašalca znanja in družbenih norm, učencu. Odnosi med učitelji in učenci v šoli se formalizirajo. Šola je obvezna od 19. stoletja dalje, na to pa so vplivali naslednji procesi: proces industrializacije, urbanizacije, demokratizacije in oblikovanje nacionalnih držav. Šola je ideološki aparat države. Zakaj, pa bom pojasnila v nadaljevanju.

Delovanje šolskega sistema zagotavlja država. Torej ja dejanska vloga šole predvsem ohranjanje obstoječih družbeni odnosov. Oblikuje se ideologija, ki nadrejene prepriča, da si tak položaj zaslužijo, podrejena pa, da je njihov položaj povsem sprejemljiv. Šola tako predstavlja ideološki aparat države in je zato za obstoj vsake družbe zelo pomembna.

Pomembno je kdo izvaja selekcijo znanj, ki naj bi jih pridobili v šoli. Vsebine namreč niso nevtralne in vsem enako dostopne. Šola pa ni le prenašalka znanj. Na določen način se v šoli uresničujejo družbene norme, razmerja med državo in šolo. Torej pomemben je tudi prenos znanja; kakšen je hišni red, obredi, praznovanja, kaj je dovoljeno in kaj ne.

Vsi ideološki aparati države prispevajo k istemu rezultatu, k reprodukciji produkcijskih razmerij, a šola kot nekaj nevtralnega je tista mreža, v katero so otroci v svoji šibkosti najbolj ujeti. Seveda v razmerju z družinskim ideološkim aparatom. Otroke vseh družbenih razredov zgrabi že v vrtcu in jim od vrtca naprej leta in leta, ko je otrok najbolj »ranljiv«, v precepu med družinskim aparatom države in šolskim aparatom države, z novimi in starimi metodami vtepa v glavo »spretnosti«, ovite v vladajočo ideologijo (slovenščina, računanje, književnosti), ali pa kar preprosto vladajočo ideologijo v čisti obliki (moralna vzgoja, državljanska vzgoja, filozofija). Tam nekje proti šestnajstemu letu velikanska množica otrok pade »v proizvodnjo«: to so delavci ali mali kmetje. Drugi del šolske mladine se šola naprej: in rinejo naprej, spotoma odpadajo, da zapolnijo delovna mesta nižjih in srednjih slojev. Vsaka skupina, ki spotoma odpade, je praktično opremljena z ideologijo, ustrezno vlogi, ki jo mora opravljati v razredni družbi: vloga izkoriščanca in vloga agenta izkoriščanja (ki zna delavcem ukazovati).

Šola privzgaja sprejemljive in zaželene oblike družbenega obnašanja: podložnost, poslušnost, nezadovoljnost,..., kratka – konformnost; torej je ideološki aparat države, saj nam že v sami mladosti začnejo uvajati pravila in norme za obnašanja, da se jim že v mladosti podredimo in smo poslušni državi. Če tega ne bi storili, država ne bi dobro delovala, saj ne bi imela poslušnih in ustrežljivih ljudi, ki bi zanjo delali.

Šola ima vse značilnosti ideološkega aparata države, saj privzgaja neposlušne ljudi in jih spreminja v sebi prid, poslušne in pridne delavce. Menim da vsekakor je ideološki aparat države in se to ne bo spremenilo, dokler bodo državni procesi/ustanove potakali kakor sedaj.

Št. Besed: 450